

LBB
GRAHAM HANCOCK

ENCICLOPEDIA CIVILIZAȚIILOR

**ÎN CĂUTAREA
TRECUTULUI**

**ȘI A
VIITORULUI**

Fotografii de SANTHA FAIA
Traducere de MARIANA MILLIO

Editura ELIS
BUCUREȘTI

Mulțumiri IX

Partea I	Introducere: Misterul hărților	1
	1. O hartă a locurilor ascunse.....	3
	2. Râuri pe continentul sudic.....	14
	3. Urme ale unei științe pierdute.....	26
Partea a II-a	Spuma mării: Peru și Bolivia	33
	4. Zborul condorului	35
	5. Pista incașă spre trecut	42
	6. El a sosit într-o perioadă de haos.....	46
	7. Așadar, au existat giganți?.....	52
	8. Lacul de pe Acoperișul Lumii	60
	9. Fost și viitor rege.....	65
	10. Orașul de la Poarta Soarelui.....	69
	11. Comunicări din Antichitate	75
	12. Sfârșitul Viracochas-ilor	83
Partea a III-a	Șarpele cu pene: America Centrală	89
	13. Sânge și timp la sfârșitul lumii.....	91
	14. Poporul Șarpelui.....	98
	15. Babel-ul Mexican	105
	16. Sanctuarul Șarpelui	113
	17. Enigma olmecilor.....	118
	18. Străini remarcabili.....	127
	19. Aventuri în lumea subpământeană — Călătorii spre stele	134
	20. Copiii primilor oameni	142
	21. Un computer pentru calculul sfârșitului lumii	150
	22. Cetatea Zeilor	157
	23. Soarele și Luna și Drumul Morților.....	166
Partea a IV-a	Misterul miturilor: I. O specie cu amnezie.....	175
	24. Ecouri ale visurilor noastre.....	177
	25. Multiplele măști ale Apocalipsei	189
	26. O specie născută în lunga iarnă a Pământului.....	195
	27. Fața Pământului s-a întunecat și o ploaie neagră a început să cadă	199

Partea a V-a	Misterul miturilor: 2. Codul de precesiune	211
	28. Mecanismul cerului	213
	29. Prima ușa întredeschisă către un cod străvechi	224
	30. Arborele cosmic și moara zeilor.....	232
	31. Numele lui Osiris	241
	32. Vorbind cu cei care încă nu s-au născut.....	252
Partea a VI-a	Invitație la Gizeh: Egipt 1	257
	33. Puncte cardinale.....	259
	34. Un palat al eternității	265
	35. Morminte și doar morminte?	274
	36. Anomalii	288
	37. Făcut de vreun zeu	296
	38. Un joc tridimensional intercalat	307
	39. Locul începutului.....	319
Partea a VII-a	Stăpânul eternității: Egipt 2	329
	40. Au mai rămas secrete în Egipt?	331
	41. Orașul Soarelui, Camera Șacalului	338
	42. Anacronisme și enigme	345
	43. În căutarea „Primelor Timpuri”	358
	44. Zeii „Primelor Timpuri”	365
	45. Operele oamenilor și ale zeilor	372
	46. Mileniul al unsprezecelea î.e.n.	386
	47. Sfinxul	391
	48. Măsurători ai Pământului.....	402
	49. Puterea Piramidei	414
Partea a VIII-a	Concluzii: Care este secretul?	429
	50. Nu-i vorba de un ac în carul cu fân	431
	51. Ciocanul și pendula.....	440
	52. Ca un fur, noaptea	456
	Referințe.....	475
	Bibliografie selectivă	515
	Index	523

O hartă a locurilor ascunse

ESCADRON TEHNIC DE RECUNOAȘTERE (SAC)¹ 8

FORȚELE AERIENE ALE STATELOR UNITE

Baza Forțelor Aeriene de la Westover — Massachusetts

6 iulie 1960

REFERITOR: *Harta Lumii a Amiralului Piri Reis*

Către: *Profesor Charles H. Hapgood,*

Keene College,

Keene, New Hampshire.

Stimate Dommule Profesor Hapgood,

Am primit cererea dumneavoastră privind evaluarea de către organizația noastră a anumitor caracteristici neobișnuite ale Hărții Lumii, întocmită de Piri Reis în 1513.

Afirmația că partea inferioară a hărții reprezintă coasta Princess Martha a regiunii Queen Maud Land din Antarctica și peninsula Palmer, este rațională. Considerăm că aceasta este cea mai logică și, după toate probabilitățile, cea mai corectă interpretare a hărții.

Detaliile geografice, indicate în partea inferioară a hărții, coincid în mod remarcabil cu rezultatele profilului seismic transversal, determinat prin zona superioară a calotei de gheață de către expediția întreprinsă în 1949, în Antarctica, de o echipă suedezo-britanică.

Acest lucru indică faptul că harta liniei de coastă a fost alcătuită înainte ca aceasta să fi fost acoperită de calota de gheață.

Actualmente, grosimea calotei glaciare în regiunea respectivă este de aproximativ o milă.

Nu avem nici o idee despre cum ar putea fi puse de acord datele de pe această hartă, cu presupusa situație a cunoștințelor geografice din 1513.

HAROLD Z. OHLMEYER

Lt. Colonel, USAF

Comandant

¹ SAC: prescurtare de la *Strategical Air Command* (lb. engl.): Comandamentul Strategic al Forțelor Aeriene (n.t.)

În ciuda limbajului sec, scrisoarea lui Ohlmeyer¹ constituie o bombă. Dacă Queen Maud Land a fost trecută pe hartă înainte ca zona să fi fost acoperită de gheață, cartografierea inițială trebuie să fi fost făcută cu foarte mult timp în urmă.

Mai exact, cu cât de mult timp în urmă?

Potrivit cunoștințelor convenționale, calota de gheață a Antarcticii, cu întinderea și forma ei actuală, are o vechime de milioane de ani. La o cercetare mai aprofundată, această concepție se dovedește a fi profund cronată — atât de profund, încât suntem nevoiți să nu acceptăm că harta desenată de amiralul Piri Reis ar reprezenta Queen Maud Land, așa cum arăta cu milioane de ani în trecut. Cea mai bună, dar și recentă, dovadă sugerează că Queen Maud Land, precum și regiunile învecinate reprezentate pe hartă, au trecut printr-o îndelungată perioadă lipsită de ghețuri, care s-ar putea să nu se fi sfârșit cu totul până acum aproximativ șase mii de ani². Această dovadă, la care ne vom referi în următorul capitol, ne eliberează de împovăratoarea sarcină de a explica cine (sau ce) dispunea de tehnologia necesară pentru a întreprinde un relevu geografic de precizie al Antarcticii cu — să zicem — două milioane de ani î.e.n., cu mult înainte ca propria noastră specie să-și înceapă existența. Tocmai de aceea, deoarece alcătuirea hărților este o activitate care denotă un grad de *cultivare* avansat, ne revine obligația să explicăm cum de a putut fi îndeplinită o astfel de sarcină încă de acum șase mii de ani, cu mult înainte de dezvoltarea primelor civilizații reale recunoscute de istorici.

Surse vechi

Pentru a încerca să dăm această explicație, este bine să ne reamintim datele istorice și geologice fundamentale:

1. Harta lui Piri Reis, care este un document autentic, nu o înșelătorie de vreun fel oarecare, a fost întocmită la Constantinopol, în anul 1513 e.n.³

2. Harta se concentrează asupra: coastei de vest a Africii, coastei de est a Americii de Sud și coastei de nord a Antarcticii.

3. Piri Reis nu ar fi putut obține informațiile referitoare la această din urmă regiune de la exploratori contemporani, dat fiind că Antarctica a rămas nedescoperită până în anul 1818,⁴ la mai mult de 300 de ani după ce a desenat el harta.

4. Coasta neacoperită de ghețuri a regiunii Queen Maud Land prezentată pe hartă este o enigmă uluitoare, deoarece dovezile geologice confirmă că data cea mai recentă la care zona ar fi putut face obiectul unor relevee și cartografieri, fără a fi acoperită de gheață, este anul 4.000 î.e.n.⁵

5. Nu este posibilă stabilirea cu precizie a celei mai timpurii date la care ar fi putut fi îndeplinită o asemenea sarcină, dar se pare că e posibil ca litoralul Queen Maud Land-ului să fi rămas într-o stare stabilă, neacoperită de ghețuri, vreme de cel puțin 9.000 de ani înainte ca extinderea calotei de gheață s-o fi înghițit cu totul.⁶

6. În întreaga istorie nu se cunoaște nici o civilizație care să fi avut capacitatea sau nevoia de a realiza ridicarea topografică a acestei linii de coastă în perioada evidențiată: între anii 13.000 î.e.n. și 4.000 î.e.n.⁷

Cu alte cuvinte, adevărata enigmă a acestei hărți din 1513 nu este atât faptul că include un continent încă nedescoperit până în 1818, cât acela că redă configurația unei părți a coastei aceluși continent, în condiții lipsite de ghețuri, care au încetat acum 6.000 de ani și care de atunci nu s-au mai repetat.

Cum se poate explica această ciudățenie? Îndatoritor, Piri Reis ne dă răspunsul, într-o serie de însemnări scrise cu propria-i mână, chiar pe hartă. Ne spune că nu el a fost răspunzător pentru cartografia și releveele originale. Dimpotrivă, recunoaște că rolul lui a fost mai mult acela al unui compilator și copiator, și că harta a rezultat dintr-un mare număr de hărți-sursă⁸. Unele dintre acestea fuseseră desenate de exploratori contemporani sau aproape contemporani (incluzându-l pe Cristofor Columb), care la vremea aceea ajunseseră în America de Sud și în Insulele Caraibe, însă altele erau documente datând încă din secolul IV î.e.n. sau chiar mai de mult⁹.

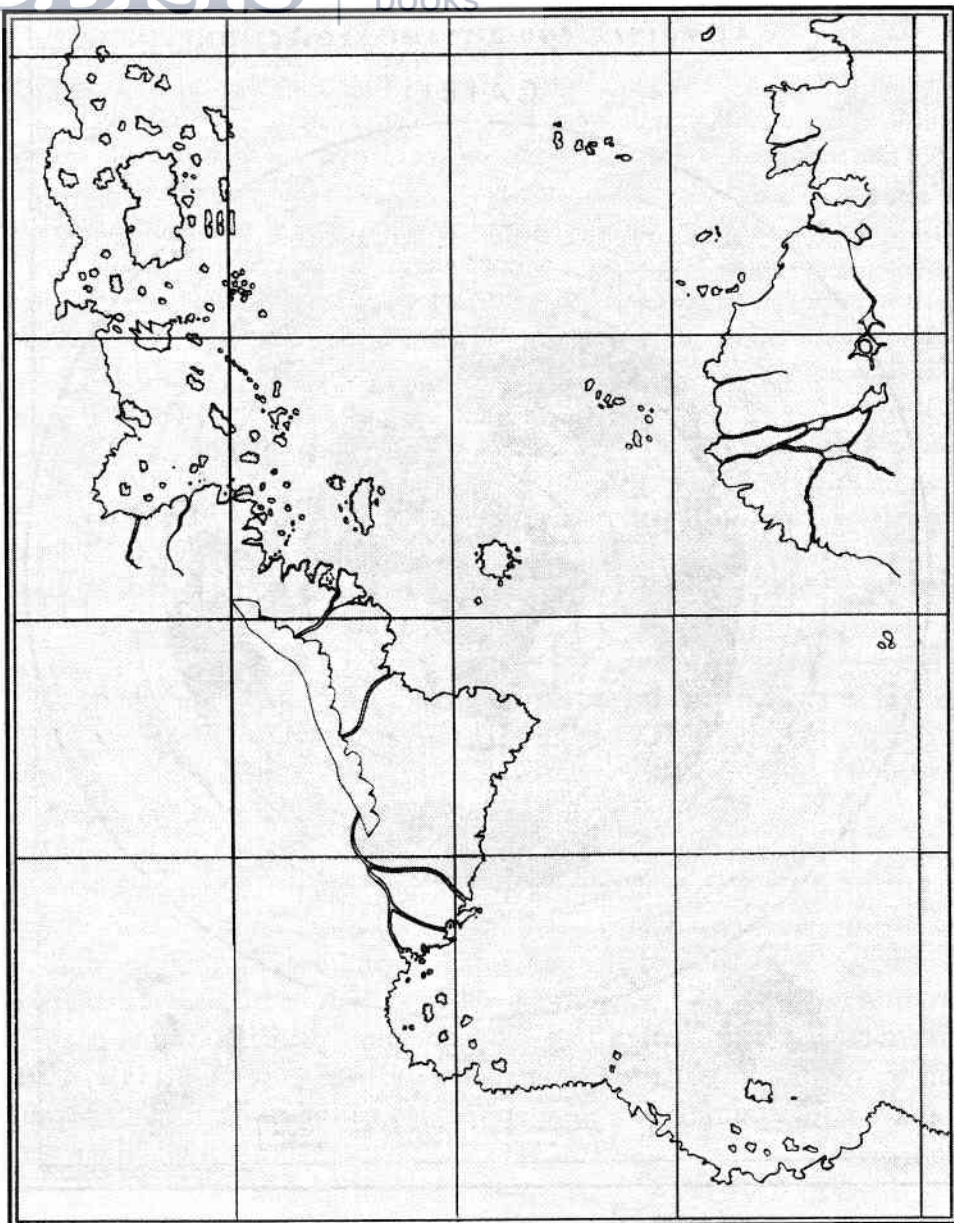
Piri Reis nu s-a hazardat să facă vreo sugestie cu privire la identitatea cartografilor care realizaseră hărțile timpurii. Cu toate acestea, în anul 1963, profesorul Hapgood a propus pentru această problemă o soluție nouă, care te pune pe gânduri. A susținut că unele dintre hărțile-sursă folosite de amiral, mai ales cele despre care se spunea că ar fi datat încă din al patrulea secol î.e.n., ele însele se bazează pe surse și mai vechi, care, la rândul lor, se bazaseră pe surse ce-și aveau originea în antichitatea cea mai îndepărtată. Existau, afirma el, dovezi de netăgăduit că Pământul fusese cartografiat în întregime înainte de anul 4.000 î.e.n. de către o civilizație până acum necunoscută și nedescoperită, care atinsese un înalt nivel de progres tehnologic:¹⁰

Se pare (trăgea el concluzia) că informații precise fuseseră transmise de la un popor la altul; că hărțile își au probabil originea la un popor necunoscut și că au fost transmise mai departe, poate de către mineeni și fenicieni, care, vreme de peste o mie de ani, au fost cei mai mari navigatori ai lumii vechi. Avem dovezi că (acele informații) fuseseră strânse și studiate în Marea Bibliotecă din Alexandria (Egipt) și că pe baza lor fuseseră realizate compilații de către geografilor care lucrau acolo.¹¹

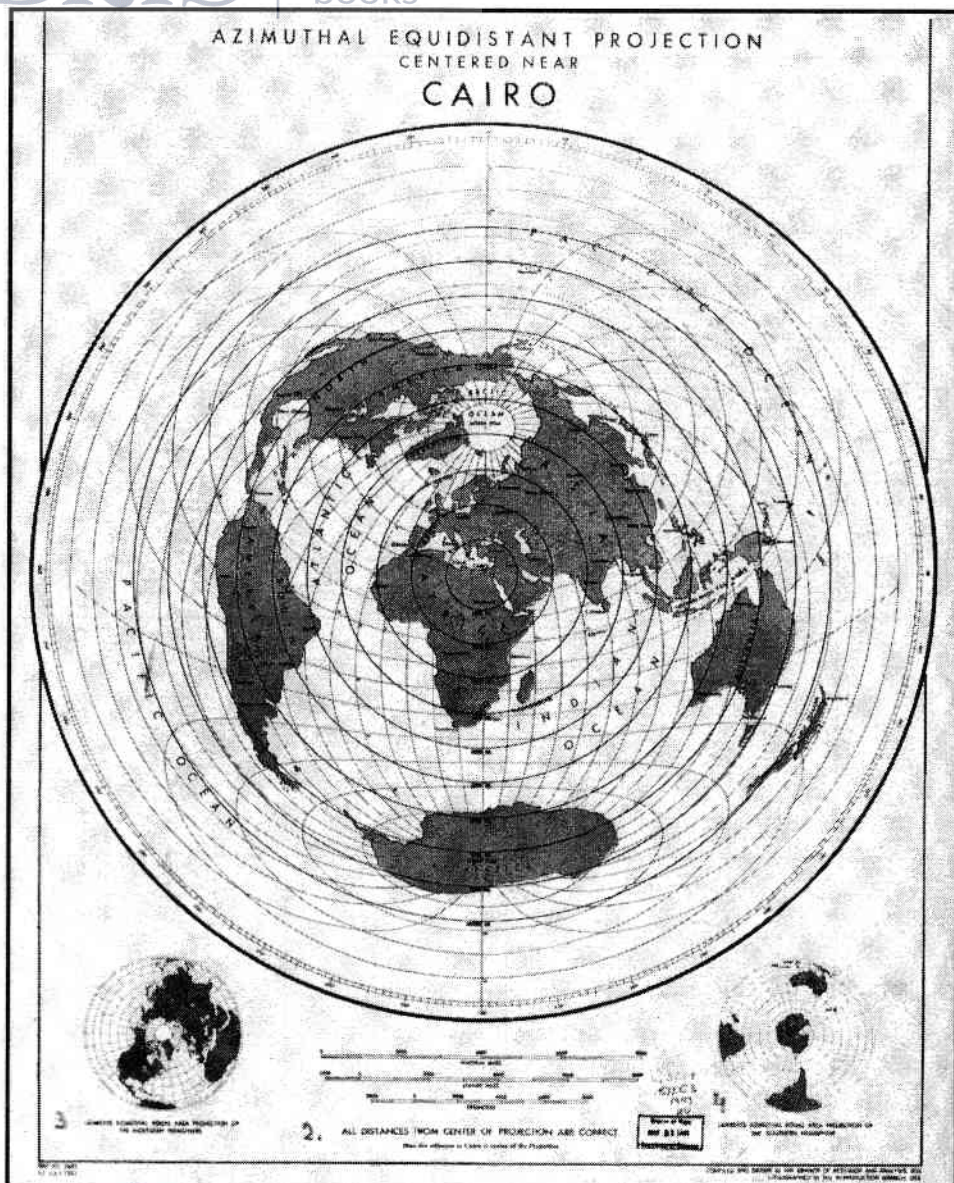
Conform reconstituirii lui Hapgood, copii ale acestor compilații și unele dintre hărțile-sursă originale au fost transferate de la Alexandria la alte centre de învățatură — mai ales la Constantinopol. În cele din urmă,

Harta lui Piri Reis (original).

Harta redesenată pentru a scoate în evidență detaliile.

Harta Forțelor Aeriene Americane ale Statelor Unite prezintă proiecția probabilă care a stat la baza reprezentării în plan a vechii hărți a lui Piri Reis.

1. Proiecție echidistantă azimutală cu centrul fixat în apropiere de Cairo.
2. Toate distanțele măsurate de la centrul proiecției sunt corecte.
3. Proiecția azimutală a lui Lambert: Proiecție de suprafață echivalentă a emisferei nordice.
4. Proiecția azimutală a lui Lambert: Proiecție de suprafață echivalentă a emisferei sudice.

când Constantinopolul a fost cucerit de venețieni în timpul celei de a patra cruciade, în 1204, hărțile au început să cadă în mâinile corăbierilor și aventurierilor europeni:

Gele mai multe dintre aceste hărți reprezentau Marea Mediterană și Marea Neagră. Însă au supraviețuit și hărți ale altor zone. Acestea includeau hărți ale Americilor și hărți ale oceanelor Arctic și Antarctic. Reiese clar că navigatorii din vechime călătoreau de la un Pol la altul. Oricât de incredibil părea, dovezile indică totuși că unele popoare vechi explorau Antarctica pe vremea când coastele ei erau neacoperite de gheață. Este clar, de asemenea, că dispuneau de un instrument de navigație pentru determinarea cu precizie a longitudinilor, care era cu mult superior tuturor celor aflate în posesia popoarelor din epoca antică, medievală sau modernă, până într-a doua jumătate a secolului al optprezecelea.

Această dovadă a unei tehnologii pierdute va sprijini și va da credibilitate multor altor ipoteze avansate cu privire la existența, în vremuri îndepărtate, a unei civilizații dispărute. Unii oamenii de știință au putut neglija cele mai multe dintre aceste dovezi, considerându-le un mit, dar aici avem dovezi ce nu pot fi trecute cu vederea. Aceste dovezi impun necesitatea ca toate celelalte dovezi avansate în trecut să fie reexamineate cu luciditate.¹²

În ciuda răsunătorului sprijin din partea lui Albert Einstein (vezi mai jos), și cu toată recunoașterea mai recentă a lui John Wright, președintele Societății Geografice Americane, a faptului că Hapgood „a prezentat ipoteze care se cer a fi neapărat verificate suplimentar“, niciodată n-au fost efectuate alte cercetări științifice privind aceste anomalii ale hărților mai vechi. Ba mai mult, departe de a fi aplaudat pentru noua și importanta lui contribuție la dezbaterile referitoare la vechimea civilizației omenești, Hapgood a fost, până la moartea lui, tratat cu răceală de către colegii lui de profesie, ale căror comentarii privitoare la munca lui erau, cum au fost corect calificate, de „un sarcasm grosolan și nejustificat, selectând banalități și factori ce nu puteau fi verificați ca bază a condamnării lor, căutând în felul acesta să evite concluziile fundamentale.“¹³

Un om în avans față de vremea lui

Răposatul Charles Hapgood preda istoria științei la colegiul Keene din New Hampshire, S.U.A. Nu era geolog și nici specialist în istoria antichității. Este totuși posibil ca generațiile viitoare să-și aducă

aminte de el, ca fiind omul a cărui muncă a subminat bazele istoriei omenirii — precum și o bună parte din geologia mapamondului.

Albert Einstein a fost printre primii care și-au dat seama de asta, când a făcut pasul fără precedent de a contribui cu o prefață la o carte scrisă de Hapgood, în 1953, cu câțiva ani înainte de a-și începe cercetările privitoare la harta lui Piri Reis:

Primesc deseori comunicări din partea unor persoane care doresc să mă consulte în legătură cu ideile lor nepublicate (remarca Einstein). Este de la sine înțeles că aceste idei au rareori valabilitate științifică. Cu toate acestea, prima comunicare pe care am primit-o din partea domnului Hapgood m-a electrizat. Ideea lui este originală, de o mare simplitate, și — dacă va continua să-și dovedească corectitudinea — de o enormă importanță pentru tot ce este legat de istoria suprafeței Pământului.¹⁴

Ideea exprimată în cartea scrisă de Hapgood în 1953, este o teorie geologică globală care explică în mod elegant cum și pentru ce mari zone din Antarctica ar fi putut rămâne neacoperite de gheață până în anul 4.000 î.e.n., precum și multe alte anomalii ale științei Pământului. Pe scurt, ipoteza lui științifică este următoarea:

1. Antarctica nu a fost întotdeauna acoperită de ghețuri și într-o vreme era mult mai caldă decât este astăzi.

2. Era caldă pentru că, în acea perioadă, nu se afla amplasată fizic la Polul Sud. Dimpotrivă, se afla la o depărtare de aproximativ 2.000 de mile distanță mai spre nord. Asta „ar fi situat-o în afara cercului antarctic, într-un climat temperat sau temperat-rece“.¹⁵

3. Continentul s-a deplasat în actuala lui poziție, în interiorul cercului polar antarctic, ca urmare a unui mecanism cunoscut sub denumirea de „deplasare a scoarței terestre“. Acest mecanism, care în nici un caz nu trebuie să fie confundat cu tectonica plăcilor sau cu „deriva continentală“, este unul prin care litosfera — întreaga suprafață a Pământului — „se poate deplasa uneori, mișcându-se pe suprafața miezului interior moale, asemănător modului în care s-ar putea deplasa coaja unei portocale, dacă ar fi desprinsă de miezul portocalei, alunecând ca un singur tot“.¹⁶

4. În timpul acestei presupuse mișcări spre sud a Antarcticii, survenită ca urmare a deplasării scoarței pământeste, continentul a devenit treptat tot mai rece, formându-se o calotă de gheață, care s-a extins în mod implacabil de-a lungul a câtorva mii de ani, până când a atins actualele sale dimensiuni.¹⁷

Detalii suplimentare, privind dovezile în sprijinul acestei sugestii radicale, sunt prezentate în Partea a VIII-a a acestei cărți. Cu toate acestea, geologii tradiționaliști continuă să aibă rețineri față de adoptarea teoriei lui Hapgood (deși nici unul din ei n-a reușit să aducă dovezi că ar fi incorectă), care ridică multe întrebări.

Dintre acestea, cea mai importantă este următoarea: *Ce mecanism imaginabil ar fi fost în stare să exercite asupra litosferei o presiune suficientă, pentru a da naștere unui fenomen de o asemenea amploare, cum ar fi o deplasare a scoarței terestre?*

Pentru a rezuma constatările lui Hapgood, nu dispunem de nici un îndrumător mai bun decât Einstein:

Într-o regiune polară există o continuă depunere de gheață, care nu este distribuită uniform în jurul Polului. Rotația Pământului acționează asupra acestor mase depuse asimetric și produce un moment centrifugal, care se transmite scoarței rigide a Pământului. Momentul centrifugal în creștere permanentă produs în acest fel va da naștere, când va atinge un anumit punct, la o alunecare a scoarței terestre peste suprafața restului Globului pământesc...¹⁸

Harta lui Piri Reis pare să conțină surprinzătoare dovezi colaterale în sprijinul tezei unei recente glaciațiuni geologice a unor zone din Antarctica, survenită în urma unei bruște deplasări spre sud a scoarței pământeste. Ba mai mult, deoarece o asemenea hartă n-ar fi putut fi desenată decât înainte de anul 4.000 î.e.n., implicațiile sale pentru istoria civilizației umane sunt zguduitoare. Se presupune că înainte de anul 4.000 î.e.n. nu a existat nici o civilizație.

Cu riscul unei suprasimplificări, consensul oamenilor de știință este, în linii mari, următorul:

- Civilizația s-a dezvoltat prima dată în Semiluna Fertilă¹ a Orientului Mijlociu.

- Această dezvoltare a început după anul 4.000 î.e.n., culminând prin apariția primelor civilizații reale (în Sumeria¹¹ și Egipt), în jurul anului 3.000 î.e.n., fiind în curând urmate de Valea Indului și China.

- După aproximativ 1.500 de ani, civilizația a apărut spontan și în mod independent în Americi.

- Cu începere din anul 3.000 î.e.n., în Lumea Veche (și cu aproximație din anul 1500 î.e.n. în cea Nouă) civilizația a „evoluat” în mod continuu spre forme tot mai rafinate, mai complexe și mai productive.

¹ *Semiluna Fertilă*: regiune semicirculară, cuprinsă între zona mediteraneană estică și golful Persic. (n.t.)

¹¹ *Sumeria* (geogr., antic.): Regiune a Mesopotamiei de Jos, în apropiere de golful Persic. (n.t.)

• În consecință, și îndeosebi prin comparație cu noi înșine, toate civilizațiile vechi (și toate realizările lor) trebuie să fie considerate ca fiind în esență primitive (astronomii sumerieni priveau cerul cu o spaimă neștiințifică, și chiar și piramidele din Egipt au fost construite de niște „primitivi din punct de vedere tehnologic“).

Dovezile oferite de harta lui Piri Reis par să contrazică toate aceste idei.

Piri Reis și sursele sale de informare

În vremea lui, Piri Reis era renumit; identitatea sa istorică este bine stabilită. Amiral¹ în marina turcilor otomani, a fost implicat — deseori de partea învingătorilor — în numeroase bătălii navale de pe la mijlocul secolului al șaisprezecelea. În plus, era considerat a fi expert în regiunile din zona Mării Mediterane și era autorul unei celebre cărți de navigație, intitulată „Kitab-i-Bahriye“, care oferea o descriere cuprinzătoare a coastelor, porturilor, curenților, adâncurilor mici, locurilor în care se putea trage la uscat, a golfurilor și a strâmtoarelor mărilor Egee și Mediterană. În ciuda ilustrei sale cariere, a căzut în dizgrația stăpânilor săi și a fost decapitat în anul 1554 sau 1555 după era creștină.¹⁹

Hărțile folosite de Piri Reis ca sursă de inspirație pentru alcătuirea hărții sale din 1513 erau, după toate probabilitățile, păstrate în Biblioteca Imperială de la Constantinopol, la care se știe că amiralul se bucura de un acces privilegiat. Acele surse (care s-ar putea să fi fost transferate sau copiate de la alte centre de învățatură încă și mai vechi) nu mai există, sau, în orice caz, nu au fost găsite. Cu toate acestea, în biblioteca vechiului Palat Imperial din Constantinopol a fost redescoperită harta lui Piri Reis, pictată pe o piele de gazelă și făcută sul într-un raft prăfuit, și asta nu mai departe decât în 1929.²⁰

¹ *Piri Reis*: pe numele adevărat, Piri Ibn Haji Mehmed (*Re'is* = amiral, în limba turcă). În 1513, a reușit să achiziționeze harta cunoscută și astăzi sub numele lui. Legenda spune că, în cursul unei aprige bătălii navale, unchiul lui Piri Reis a făcut prizonier un marinar care a pretins că a navigat alături de Cristofor Columb în cele trei călătorii ale acestuia către Lumea Nouă (America), și că era unul dintre piloții lui și că deține o hartă care, după spusele sale, ar fi aparținut lui Columb însuși. După această hartă, Piri Reis a făcut el însuși o altă, precum și alte schițe. De altfel, el avea acces la Biblioteca Imperială a Constantinopolului, având un rang înalt în cadrul marinei otomane. Piri Reis a murit în anul 1554, fiind trădat din motive necunoscute.

Harta a atras pentru prima dată atenția specialiștilor în anul 1929, când a fost redescoperită în palatul Topkapı din Constantinopol, întrucât harta arată conturul Americii de Sud cu mare precizie, în pofida faptului că însuși Columb descoperise Lumea Nouă cu doar 21 de ani înainte, în 1492. (n.t.)

Moștenire a unei civilizații pierdute?

Așa cum nedumeritul Ohlmeyer a recunoscut în scrisoarea pe care i-a adresat-o lui Hapgood în 1960, harta lui Piri Reis reprezintă *topografia subglacială*, adevăratul profil al zonei Queen Maud Land din Antarctica *sub gheață*. Acest profil a rămas complet ascuns vederii din anul 4.000 î.e.n. (când a fost acoperit de placa de gheață ce înainta), până când a fost redescoperit ca urmare a unor cuprinzătoare studii topografice seismice, întreprinse asupra regiunii Queen Maud Land în 1949, de către o echipă de cercetări științifice suedezo-britanică.²¹

Dacă Piri Reis ar fi fost singurul cartograf cu acces la informații atât de nefirești, ar fi fost o greșeală să se acorde o atât de mare importanță hărții lui. Cel mult s-ar putea spune: „Poate că are o semnificație, dar tot atât de bine poate fi și o coincidență“. Cu toate acestea, amiralul turc n-a fost nicidecum singurul în posesia unor cunoștințe geografice aparent imposibile și inexplicabile. Ar fi lipsit de sens să insiste mai mult decât a făcut-o Hapgood însuși, cu privire la „curentul subteran“ care ar fi putut fi purtătorul și păstrătorul de-a lungul vremurilor a unor asemenea cunoștințe, transmițând fragmente din ele de la o cultură la alta și dintr-o epocă într-alta. Indiferent care ar fi fost mecanismul, este cert că o serie de alți cartografi par să fi avut acces la aceleași stranii secrete.

Este oare posibil ca toți aceștia care întocmeau hărți să fi profitat, eventual fără să știe, de bogata moștenire științifică a unei civilizații dispărute?